

RAPORT FOLLOW UP/14 FEBRUARIE 2014

Raport vizită inopinată de monitorizare pentru observarea modului în care sunt respectate drepturile persoanelor cu dizabilități mintale din Căminul de vârstnici și adulți cu dizabilități Aldeni, județul Buzău – centru privat de recuperare și reintegrare socială a persoanelor cu dizabilități mintale

În data de 14 februarie 2014, trei reprezentate ale Centrului de Resurse Juridice au realizat o vizită inopinată de monitorizare (**follow up - vizită 21 noiembrie 2013**) a modului în care sunt respectate drepturile persoanelor cu dizabilități mintale ce sunt beneficiari ai serviciilor sociale oferite de Căminul de vârstnici și adulți cu dizabilități Aldeni, județul Buzău – **centru privat de recuperare și reintegrare socială a persoanelor cu dizabilități mintale**.

1. Încălcări grave ale drepturilor beneficiarilor

În raportul experților CRJ, prezentat ca urmare a vizitei din data de 21 noiembrie 2013, au fost menționate grave încălcări ale drepturilor beneficiarilor rezidenți în Căminul de vârstnici și adulți cu dizabilități Aldeni, cu încălcări majore ale prevederilor Legii nr. 487/2002 privind sănătatea mintală și protecția persoanelor cu tulburări psihice, precum și a Ordinului nr. 372/2006 privind Normele de aplicare a Legii sus-menționate.

În urma vizitei de astăzi, 14 februarie 2014, la trei luni de la data primei vizite, experții CRJ au ajuns la concluzia că faptele identificate în cadrul Căminul de vârstnici și adulți cu dizabilități Aldeni sunt fapte ce intră sub incidența legii penale după cum urmează:

A) Tortură, tratamente și pedepse inumane și degradante

Pe parcursul celor aproximativ 30 de minute în care experților li s-a permis accesul în Pavilionul I (galben) în care sunt cazați adulți (până la momentul în care proprietarul

Căminului a ajuns în incinta acestuia și le-a interzis experților să își continue activitatea), experții CRJ au constatat următoarele:

- miros persistent de urină; număr mare de persoane cazate în raport cu capacitatea reală (număr de paturi) și legală (m/persoană) a Pavilionului; paturi fără pernă sau fără saltea; TOȚI beneficiarii prezentau echimoze, răni, cicatrici sau aveau membrele umflate datorită faptului că fuseseră legați cu sfoară; camerele nu erau numerotate și nu exista o evidență a locului/patului în care aceștia erau cazați; dormitoarelor erau mixte, locuite de barbati si femei fara separarea pe sexe;
- pentru cele aproximativ 60 de persoane erau numai 3 toalete funcționale utilizate atât de bărbați, cât și de femei;
- într-o cameră încuiată, în 3 paturi erau cazate 6 persoane, într-o stare avansată de sedare chimică (măsură medicală interzisă prin Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități - ratificată de România prin Legea nr. 221/2010, la care Uniunea Europeană a devenit parte în ianuarie 2011 și considerată tratament inuman), membrele acestora (atât picioarele, cât și mâinile) erau legate cu sfoară, prezentând răni severe; Nu exista o evidenta a timpului pe care aceste persoane l-a petrecut acolo, legate, fara acces la toalete, apa.
- într-o altă cameră încuiată, despre care în mod insistent personalul a menționat că este goală, era o persoană acoperită complet cu pătura, nesupravegheată, aflată într-o stare gravă de tremur; tanarul se afla într-o incapere foarte mica in care era spatiu doar pentru patul in care era fara acces la toaleta, apa etc. Nu stim de cat timp se afla in aceasta situatie dar vorbea si intelegea ceea ce i se spunea si atunci cand ne-a vazut a zambit.
- TOȚI beneficiarii cu care experții au discutat au menționat faptul că medicația pe care o primesc de când se află în acest loc le face foarte rău constatările experților au fost în acord cu mențiunile beneficiarilor – situația acestora degradându-se vizibil în cele 3 luni ce s-au scurs de la prima vizită; fără excepție, TOȚI au cerut ajutorul, cu disperare, de a fi readuși în București: „ne omoară pe toți dacă rămânem aici” – [REDACTAT];
- muribunzii și uneori chiar persoanele decedate sunt ținute într-un spațiu improvizat (parte a unor camere) prin despărțirea cu un perete de termopan

a acelui loc de restul camerelor în care, acum, erau 3 tinere îngrozite de această situație neplăcută;

- TOȚI beneficiarii au fost rași în cap în vederea evitării unei epidemii de păduchi;
- Majoritatea beneficiarilor erau foarte sumar și prost îmbrăcați, cu haine rupte, (mult mai mari, pantalonii erau legați cu sfoară); datorită inexistenței hainelor groase, nu li se permitea ieșirea în aer liber; Unii nu purtau deloc haine.
- singura activitate consta în aproximativ 2 ore de vizionat TV; nu exista nicio altă formă de terapie ocupațională;
- TOȚI beneficiarii au menționat că mâncarea este foarte „scârboasă”, iar dacă li se face foame peste zi nu primesc mâncare suplimentară (nici măcar o bucată de pâine), dimpotrivă sunt muștrați: *„fă ai mâncat o tonă, ca o vacă, și acum mai vrei”* i s-a comunicat unei beneficiare care, datorită faptului că nu se simțise bine în dimineața respectivă nu luase micul dejun și, întâmplător mâncarea la prânz era ceva mai bună ca de obicei – oricum, nu i s-a oferit mâncare suplimentară; aceste mențiuni pot fi susținute ca veridice deoarece la ora 10:00, imediat după micul dejun, atunci când experții au intrat în Pavilion au constatat că 6 persoane au cerut asistentelor o bucată de pâine că le era foarte foame.
- beneficiarii se bat între ei, dar și cu personalul (fapt susținut de ambele părți); nu există o procedură privind această situație sau aplicarea sancțiunilor (*„atunci când le lovim pe doamne, îi cheamă pe Nea Florin și pe Nea Gică, muncitori, care ne bat și ne leagă”*);
- nu au acces la medici de specialitate: la vizita din noiembrie un baiat [REDACTED] căzuse în groapa de gunoi (aproximativ 5 m adâncime), avea răni vizibile pe față și mâini, nu putea merge prea bine și se simțea foarte rău, dar nu-l văzuse nici un medic specialist; acum a fost identificată o fată ([REDACTED]) care avea probleme genitale (urina sânge și avea dureri mari), dar nu a fost dusă la medic; nu au acces la stomatolog;
- orice formă de comunicare cu mediul extern al Căminului este suprimată; beneficiarii nu au acces la telefon, servicii poștale, Internet pentru a intra în contact cu rude/prieteni; mai mult, (managerii de caz care au obligația conform legii să identifice încălcări grave ale drepturilor beneficiarilor, nu au acces la beneficiari, iar inspecțiile sunt „mereu anunțate” – Băescu

jurisprudenței CEDO, reprezentând totodată, cea mai gravă atingere adusă integrității oricărei persoane.

B) Omor

Ținând cont de tratamentul inuman și degradant aplicat acestor persoane instituționalizate (ușor de încadrat ca tortură) și având în vedere numărul foarte mare de decese din ultimii ani (a se vedea raportul din 21 noiembrie 2013), s-ar putea constata o **legătură directă de cauzalitate între tratamentul aplicat și cauzele deceselor.**

Surprinzător pentru experții CRJ a fost faptul că nu există o evidență a deceselor și, deși moartea survine într-un loc în care beneficiarii sunt instituționalizați, înhumarea este făcută fără certificat medico-legal sau investigații suplimentare cu privire la cauzele deceselor. În urma acestei vizite, experții au constatat că un număr mare de persoane au decedat între cele 2 vizite. Discutând cu beneficiarii și având ca reper perioada Crăciunului, trei dintre ei au început să menționeze numele persoanelor care au decedat în ultimul timp: 6 decese. Întrebată administratoarea Căminului despre numărul de decese recente, aceasta a refuzat să mai discute cu experții CRJ, a menționat că nu le mai pune la dispoziție niciun document și niciun fel de informație. Patronul Căminului a cerut experților să părăsească proprietatea sa altfel va chema Poliția.

2. Concluzii generale

Echipa de experți a constatat, în urma vizitei inopinate de monitorizare din data de 14 februarie 2014, că situația beneficiarilor din acest centru s-a înrăutățit mult în comparație cu situația lor la data de 21 noiembrie 2013.

Deși Primăriile de Sector din București plătesc sume foarte mari (între 1800 și 3 480 lei/lună) pentru serviciile acordate de acest Cămin, s-a constatat că drepturile beneficiarilor sunt grav încălcate, iar viața lor este în pericol. Amintind numărul foarte mare de decese (prin comparație cu Centrul de recuperare și reintegrare socială Canaan Șercaia - în care se găsesc persoane cu dizabilități mult mai severe: 9 persoane decedate în ultimii 5 ani) **solicităm ferm denunțarea faptelor sus menționate către autoritățile competente să ia măsurile necesare în vederea protejării vieții și integrității fizice și psihice a persoanelor aflate în Căminul de vârstnici și adulți cu dizabilități Aldeni, județul Buzău.**

